

Sektoranalyse af Økologisk planteproduktion

Resumé

Sektoranalysen belyser den økonomiske situation inden for økologisk planteproduktion og samler relevante analyser, som er med til at give et overblik over sektorens sammensætning. Den generelle tendens viser, at de økologiske mælkeproducenter er blevet færre.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne
Hæftet er opdateret d. 20/12 2017.

Indhold

1	Introduktion	1
1.1	Datagrundlag	1
I	Udvikling i økologisk planteproduktion	2
2	Overblik over økologisk produktion	3
2.1	Udvikling i det samlede økologiske areal og antal bedrifter	3
2.1.1	Produktionsmæssig udvikling for økologiske planteproducenter	6
2.2	Udvikling i prisen på økologisk korn	7
2.3	Driftsøkonomiske resultater	8
3	Geografisk fordeling	14
II	Analyser	17
4	Sammenhold af økologiske og konventionelle bedrifter	18
5	Spredningsanalyse	24
5.1	Bedste / dårligste tredjedel	24
5.2	Standardafvigelsen i økologiske og konventionelle driftsresultater .	25
6	Trafiklysanalyse	28
	Litteratur	30
A	Definitioner	31

1 Introduktion

Der dyrkes i Danmark mange forskellige afgrøder på de økologiske marker. Det er både foder til husdyrproduktionen, hvor der stilles krav om næsten 100 procent økologisk foder, ligesom det er korn til brug for melproduktionen samt specialafgrøder. De økologiske planteproducenter adskiller sig væsentligt fra deres konventionelle kollegaer ved at have en begrænset ressource af gødning til markerne, da der ikke kan anvendes kunstgødning. Derved er det for den økologiske planteproducent i langt højere grad vigtigt at tænke på helheden for planteproduktionen og eventuelt samarbejde med husdyrproducenter. I planteproducentens helhedsbetragtning tænkes der på udnyttelse af kvælstoffikserende afgrøder og på at lave en klar strategi for ukrudtsbekæmpelse i sædskiftet. Der er i højere grad fokus på rettidig omhu hos de økologiske planteproducenter i forhold til de konventionelle, da der ikke kan kompenseres for et øget ukrudtspres ved at øge pesticiddoseringen i sprøjten, ligesom svampeangreb og skadedyr ikke kan bekæmpes med fungi- og insketicider.

De udfordringer betyder, at udbytterne på de økologiske marker typisk ligger 10-30 procent under niveauet for konventionelt drevede marker Børsch (2016). Udfordringerne betyder bl.a., at der udvælges sorter som i højere grad er tolerante eller modstandsdygtige over for sygdomme Børsch (2016), ligesom arbejdsgangen og sædskiftet i marken er nøje planlagt.

1.1 Datagrundlag

Til beskrivelsen af den økologiske plantesektor er der benyttet data fra Danmarks Statistik, NaturErhvervstyrelsen og Økonomidatabasen, SEGES. Data fra Danmarks Statistik og NaturErhvervstyrelsen er offentlig tilgængelig, og de anvendte tabeller vil fremgå ved de enkelte figurer og tabeller. Data fra Økonomidatabasen, SEGES, er hentet den 1.12.2017 og består af endelig vejret data for årene 2012 til 2016. Vejret data betyder, at det enkelte regnskab har fået en vægt i samarbejde med Danmarks Statistik, hvorfor det er muligt i højere grad at udtale noget om sektoren som helhed. Uvejret data anvendes de steder, hvor det er nødvendigt at have de enkelte regnskabstal for sig såsom en spredning i afkastningsgraden. De anvendte data fra Økonomidatabasen, SEGES, har personlig eller I/S som ejerform, da det vurderes, at datakvaliteten er for ringe fra andre ejerformer. Medmindre andet er angivet er data fra Økonomidatabasen baseret på virksomhedsdata, og der anvendes kun data fra heltidsbedrifter.

Del I

Udvikling i økologisk planteproduktion

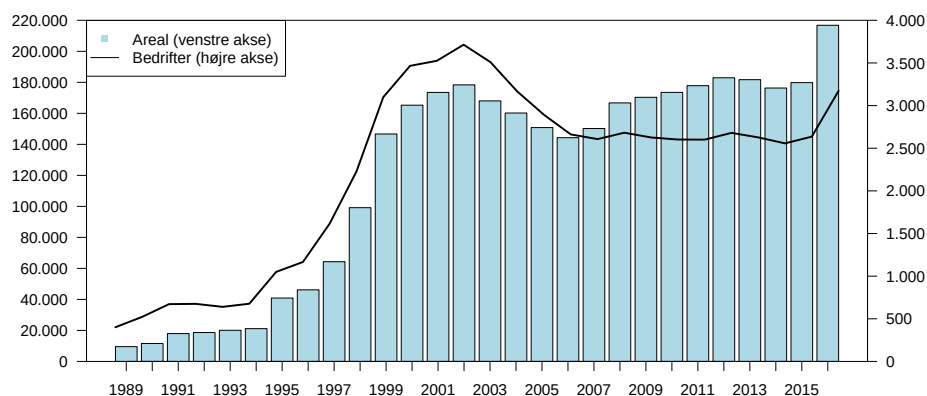
2 Overblik over økologisk produktion

Afsnittet giver et overblik over den økologiske produktion i form af areal, bedrifter, priser, produktion og økonomi.

2.1 Udvikling i det samlede økologiske areal og antal bedrifter

Siden indførslen af det røde Ø-mærke i 1989 er antallet af økologiske bedrifter og areal øget væsentligt i Danmark. Figur 1 viser udviklingen af det økologiske areal som et histogram, mens grafen angiver antallet af økologiske bedrifter. Det økologiske areal blev øget kraftigt i de sene 90'ere og har siden ligget omkring et fast niveau på 160.000 - 180.000 ha. Dog er arealet nu inde i en ny vækst fase, hvor det økologiske areal i 2016 steg med 66.587 ha til 216.794 ha. Antallet af økologiske bedrifter er i 2016 3.173 bedrifter. Der forventes yderligere 450 bedrifter i 2017.

Figur 1: Udviklingen i det samlede økologiske areal og antallet af økologiske bedrifter fra 1989 til 2016

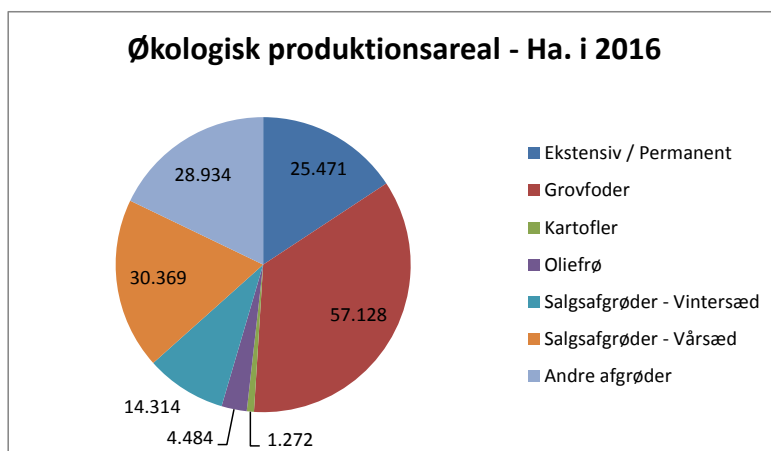
Anm.: Opgørelsesmåden er ændret fra 2005.

Kilde: NaturErhvervsstyrelsen, Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter 2016.

Ses der nærmere på det økologiske areal, så viser figur 2, hvordan fordelingen af de fuldt omlagte arealer har fordelt sig i 2016. Ud af de 161.972 ha er der 35 % grovfoder, 19 % vårsæd, 9 % vintersæd og 15 % ekstensive / permanente arealer. Herudover er der 22 % andre afgrøder.

Ser vi nærmere på de 44.700 hektar med økologiske salgsafgrøder består 29 % af vårbyg, 25% af vårhavre, 19 % af vinterrug.

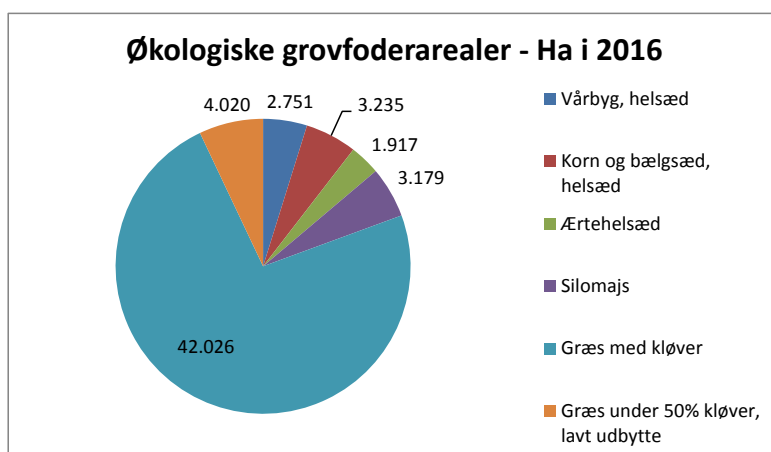
Figur 2: Afgrødefordeling på det samlede omlagte økologiske areal

Anm.: Data angiver fuldt omlagt økologisk areal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken 2016, tabel OEKO1.

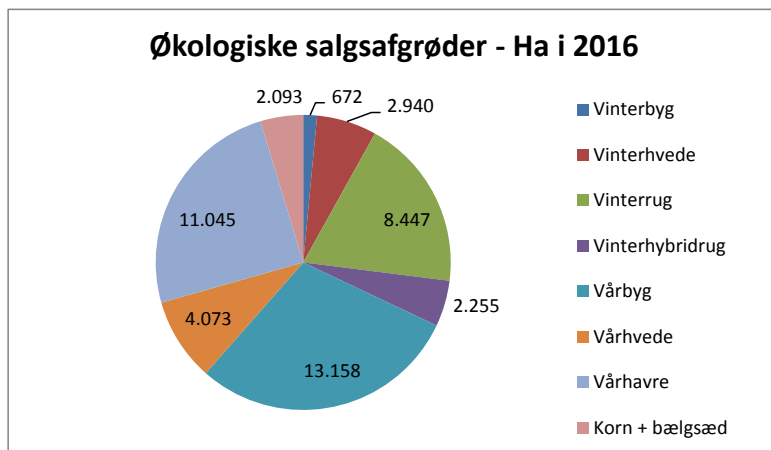
Figur 3: Afgrødefordeling på det samlede omlagte økologiske grovfoder areal

Anm.: Data angiver fuldt omlagt økologisk areal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken 2016, tabel OEKO1.

Figur 4: Afgrødefordeling på det samlede omlagte økologiske salgsafgrøde areal

Anm.: Data angiver fuldt omlagt økologisk areal.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken 2016, tabel OEKO1.

I tabel 1 er der angivet den procentmæssige fordeling af de økologiske afgrøder siden 1995. Selvom det økologiske areal er steget kraftigt igennem tiden, så er den procentmæssige fordeling af afgrøder stabil. Det er kategorien med 'Græs og grøntfoder', som igennem hele perioden har langt den største betydning efterfulgt af 'Korn'.

Tabel 1: Procentmæssige afgrødefordeling på det økologiske areal

	Bælgsæd	Frø til udsæd	Gartneri	Græs og grøntfoder	Korn	Øvrige
1995	2	0	3	66	22	7
1996	2	0	3	63	23	9
1997	2	0	2	66	23	7
1998	2	0	2	66	23	6
1999	2	2	2	67	22	6
2000	1	2	1	66	24	6
2001	2	1	1	63	28	5
2002	3	2	1	58	31	5
2003	4	2	1	57	31	5
2004	4	2	1	56	32	5
2005	2	2	1	62	28	3
2006	1	3	1	66	26	3
2007	1	2	1	65	27	4
2008	1	2	2	63	29	4
2009	1	2	2	63	28	4
2010	2	2	1	65	26	3
2011	1	2	2	64	28	3
2012	1	2	2	61	32	2
2013	2	2	2	62	30	2
2014	2	2	2	63	29	2
2015	3	2	2	61	30	3
2016	3	1	3	60	30	3

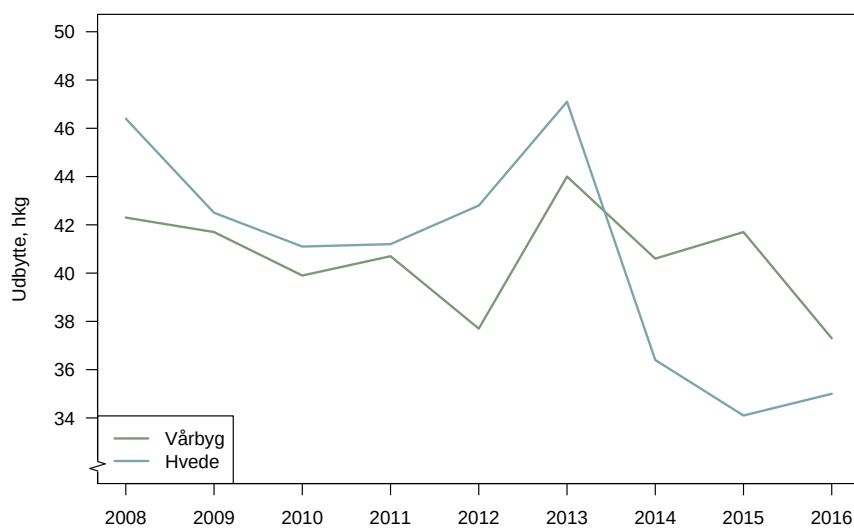
Anm.: Data er angivet i procent.

Kilde: Danmark Statistik, Statistikbanken 2016, tabel OEKO1.

2.1.1 Produktionsmæssig udvikling for økologiske planteproducenter

I figur 5 ses udviklingen i høstudbytte målt i hkg for økologisk vårbyg og økologisk hvede i perioden 2008 til 2016. For vårbyg er høstudbyttet set over perioden faldet, men betydelige fald i 2012, 2014 og 2016. For hvede er høstudbyttet meget svingende og har et fald set over den samlede periode. De økologiske høstudbytter er i høj grad påvirket af nivauet for gødsning og ukrudtsbekæmpelse.

Figur 5: Udvikling i høstudbytte for økologisk korn i perioden 2008 til 2016

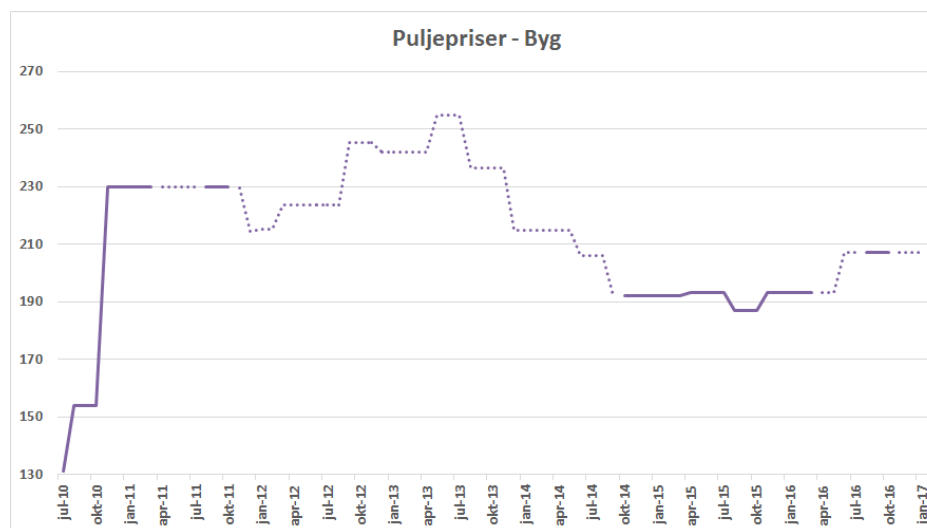
Anm.: Der er anvendt data fra heltidsbedrifter.

Kilde: Danmark Statistik, Statistikbanken, tabel JORD2.

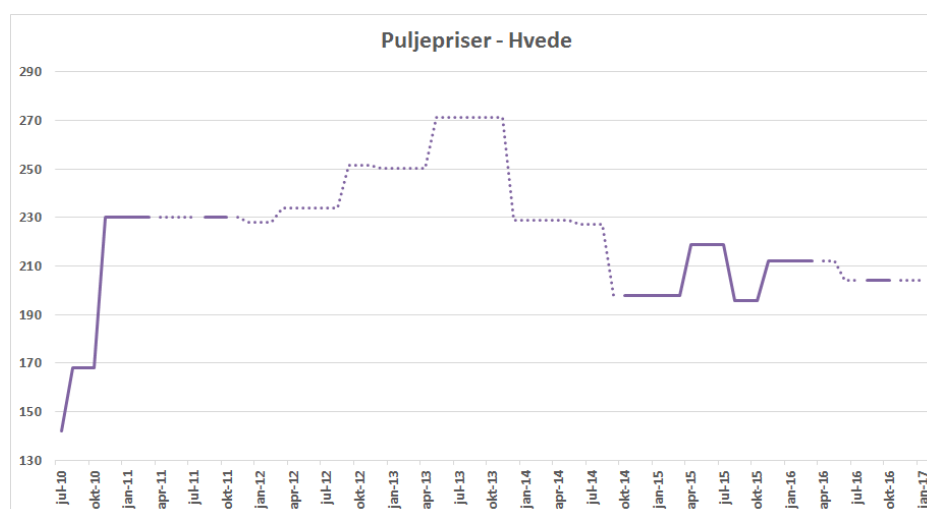
2.2 Udvikling i prisen på økologisk korn

Figur 6 viser prisudvikling for økologisk vårbyg og økologisk hvede. Trods svingende priser igennem perioden ser det ud til, at der for både vårbyg og hvede er en tendens til mindre prisvariation i de seneste år.

Figur 6: Prisudvikling for økologisk korn i perioden juli 2010 til juli 2016

(a) Prisudvikling for økologisk vårbyg, løbende priser

(b) Prisudvikling for økologisk hvede, løbende priser

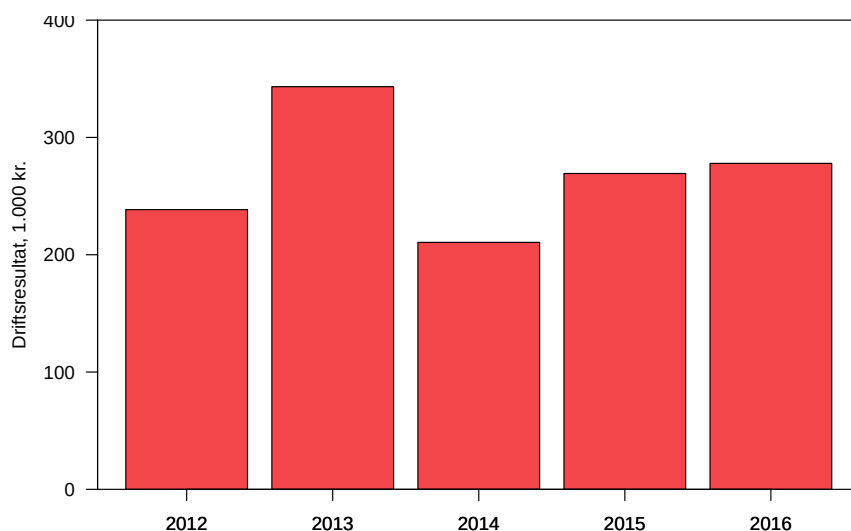
Anm.: Både (a) og (b) DLG's pulgenotering for Økologiske planteprodukter
Kilde: FarmtalOnline, serien 'Økologisk korn'.

2.3 Driftsøkonomiske resultater

Figur 7 viser udviklingen i driftsresultatet for økologiske heltidsplanteproducenter i perioden 2012 til 2016. Driftsresultatet har i perioden været stigende mod 2013, men er faldet igen i 2014, hvorefter 2015 og 2016 igen har lagt på et normalt

niveau.

Figur 7: Driftsresultat for økologiske heltidsplanteproducenter i perioden 2012-2016

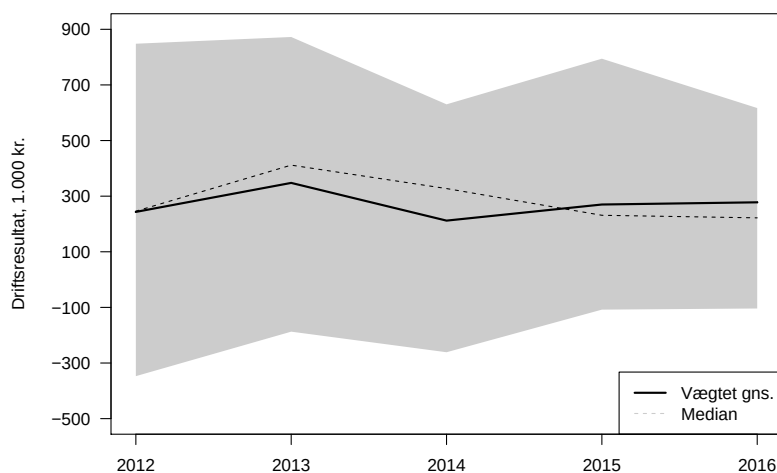

Anm.: De viste data er vægtet gennemsnit for økologiske heltidsplanteproducenter. Data er angivet i løbende priser.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Ser vi nærmere på den historiske udvikling i spredningen af driftsresultatet, så viser figur 8 udviklingen i driftsresultatet samt intervallet i driftsresultatet for 66% af de økologiske planteproducenter i perioden 2012 til 2016. Figuren viser en variation i driftesresultatet set over perioden med et stort udsving i 2012 og en tendens til, at spredningen for driftsresultatet er gradvis blevet mindre frem mod 2016 med den mindste spredning, når vi ser på 66 % udfaldet.

Figur 8: Spredning i driftsresultatet i perioden 2012-2016

Anm.: Driftsresultatet er målt i faste priser med 2016 som udgangspunkt. Det grå felt angiver spredningen for 66% af de økologiske planteproducenter.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I 2015 og 2016 har gennemsnittet for planteproducenterne ligget over medianen ud fra figur 8, hvilket indikerer, at der har været en højerskæv normalfordeling. De bedste planteavlere har opnået nogle høje driftsresultater end de dårlige har opnået lave udbytter set i forhold til den typiske bedrift, mens det modsatte har været tilfældet fra 2013 og 2014. I tabel 2 er de relevante nøgletal for økologiske heltidsplanteproducenter angivet.

Tabel 2: Relevante nøgletal for økologiske heltidsplanteproducenter for årene 2012 til 2016

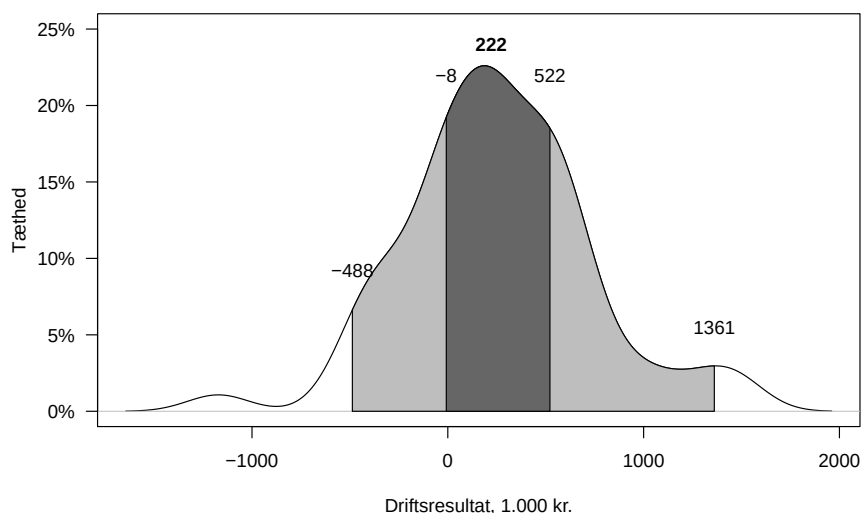
	2012	2013	2014	2015	2016
Antal uvejlet bedrifter	53	44	45	47	59
Antal vejlet bedrifter	92	98	107	109	98
Dyrket areal, ha	174	185	183	205	188
Forpagtet areal, ha	83	87	85	105	85
Bruttoudbytte i alt, tkr.	2.420	3.043	2.600	2.456	4.937
Dækningsbidrag, tkr.	1.862	2.333	2.008	1.960	3.575
Driftsresultat, tkr.	238	343	211	269	278
Årets resultat, tkr.	372	497	308	552	304
Gældsprocent	56,3	55,1	56,2	54,3	58,1
Faste priser	2012	2013	2014	2015	2016
Dækningsbidrag, tkr.	1.824	2.303	1.994	1.955	3.575
Driftsresultat, tkr.	234	339	209	269	278

Anm.: Der er anvendt vejlet data. Antallet af regnskaber er det statistiske grundlag, mens antallet af bedrifter er det vejlede antal bedrifter ud fra Økonomidatabasen, SEGES. Der er angivet faste priser for regnskabsresultaterne med 2016 som udgangspunkt.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

For 2016 er spredningen af driftsresultaterne vist vha. figur 9, som også angiver intervallet for 95% og 50% af driftsresultatet for de økologiske planteproducenter. Den lysegrå farve angiver spredningen i driftsresultatet for de 95 % økologiske planteproducenter, mens den mørkegrå farve angiver spredningen for de 50% økologiske planteproducenter. 95% af de økologiske planteproducenter havde således et driftsresultat mellem -488.000 kr. og 1.361.000 kr. i 2016, mens 50% havde et driftsresultat mellem -8.000 kr. og 522.000 kr.

Figur 9: Spredning i driftsresultat for økologiske planteproducenter, 2016

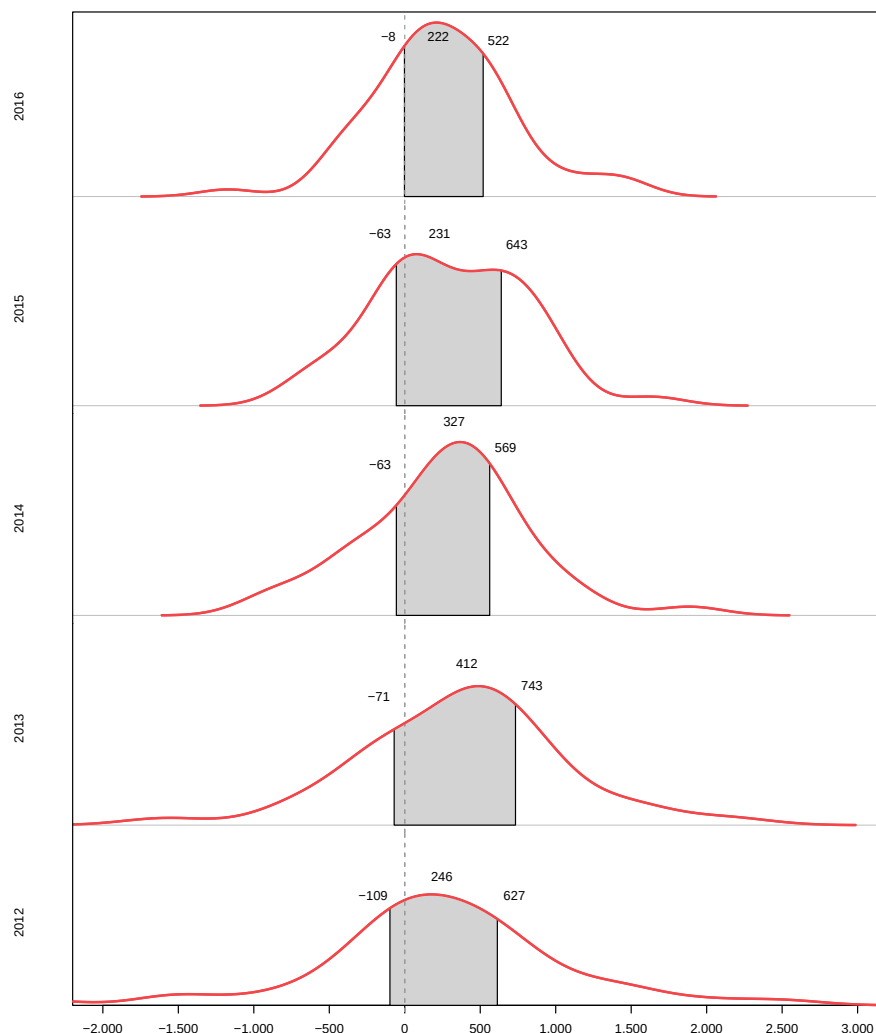

Anm.: Data er uvejet. Det lysgrå felt dækker 95% af de inkluderede bedrifter, mens det mørkegrå felt dækker 50% af de inkluderede bedrifter, og tallet markeret med fed er median tallet i fordelingen.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Spredningen i driftsresultatet vist i figur 9 er centreret om en median (den miderste observation) på 222.000 kr. Modsat gennemsnittet angiver medianen, hvilket driftsresultat der er opnået for netop 50% fraktilen af stikprøven. Da medianen ligger under gennemsnittet jf. tabel 2 betyder det, at spredningen i driftsresultaterne for 2016 har været mere ekstrem mod højere resultater, end det medianen angiver.

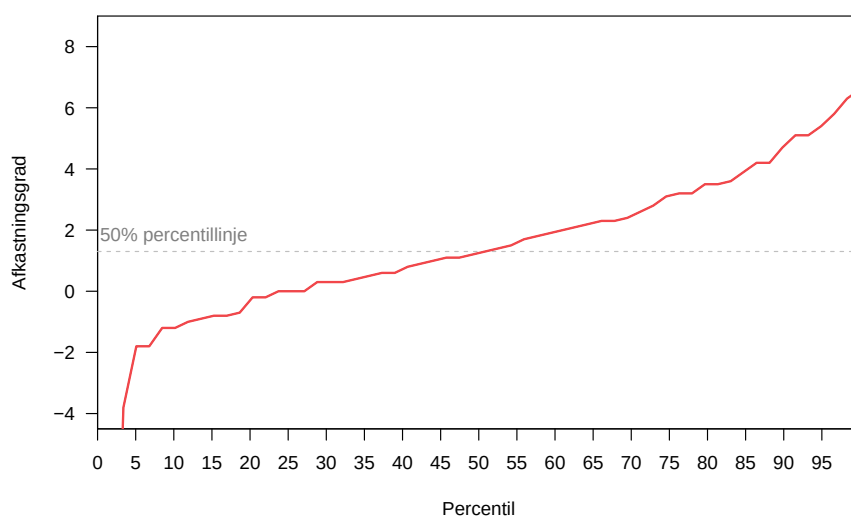
Figur 10: Fordelingen af driftsresultatet for de økologiske planteproducenter i årene 2012-2016.

Kilde: Ø90 og Økonomidatabasen, SEGES.

I perioden 2010 til 2014 steg medianen for de økologiske planteproducenter fra 144.000 kr til 325.000 kr. Intervallet, hvori de 50 % af bedrifterne befinder sig, er over årene blevet mindre. Dette er dog kun gældende, hvis man alene sammenligner 2010 og 2014. I 2010 spredte intervallet sig over 781.000 kr, hvorimod intervallet i 2014 er faldet til 628.000 kr. Det kan betyde, at der er en større andel af bedrifterne, der nu ligger centreret omkring den midterste bedrift.

Figur 11: Afkastningsgrad på de økologiske planteproducenter i 2016

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

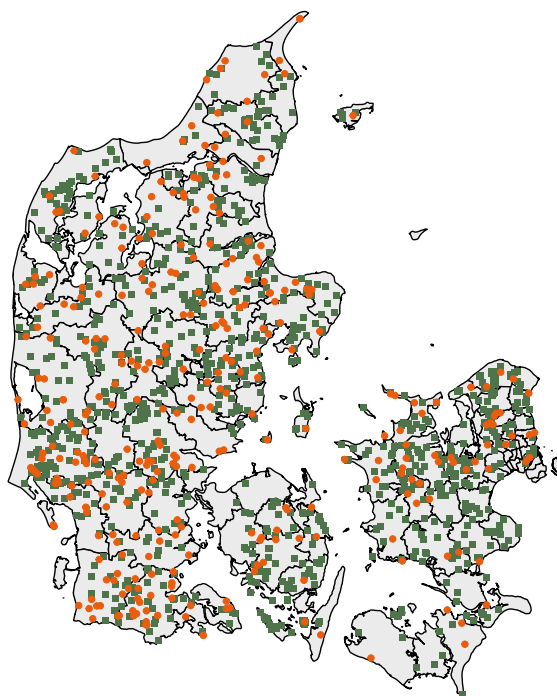
Figur 11 viser, hvordan de økologiske planteproducenters afkastningsgrad er fordelt. Figur 11 er præget af en gruppe på de dårligste 5 %, hvor afkastningsgraden er betydeligt lavere for denne gruppe sammenlignet med de andre. Hvis man kun kigger på de midterste 90 % af bedrifterne spredte afkastningsgraden for de økologiske planteproducenter sig over et interval på 7,5 procentpoint. Median-bedriften har en afkastningsgrad på 1,4 %.

3 Geografisk fordeling

De økologiske planteproducenter er jævnt fordelt i Danmark når vi kigger på antal bedrifter. Når vi betragter det dyrkede areal er økologiandelen markant højere i syd og vestjylland, hvor andelen de fleste steder ligger over 10 %. Sydsjælland ligger med den laveste økologi andel af det dyrkede jord. Her er andelen ofte

under 4 %. Figur 12 viser placeringen af de økologiske planteproducenter tilbage i 2014 ud fra de samlede bedrifter, som har en økologisk autorisation fratrukket de bedrifter, som er kategoriseret som hhv. kvæg-, svine- eller fjerkræbedrifter. De grønne firkanter indikerer en planteavlsbedrift med mindre end 50 ha, mens en rød prik indikerer en bedrift med mere end 50 ha.

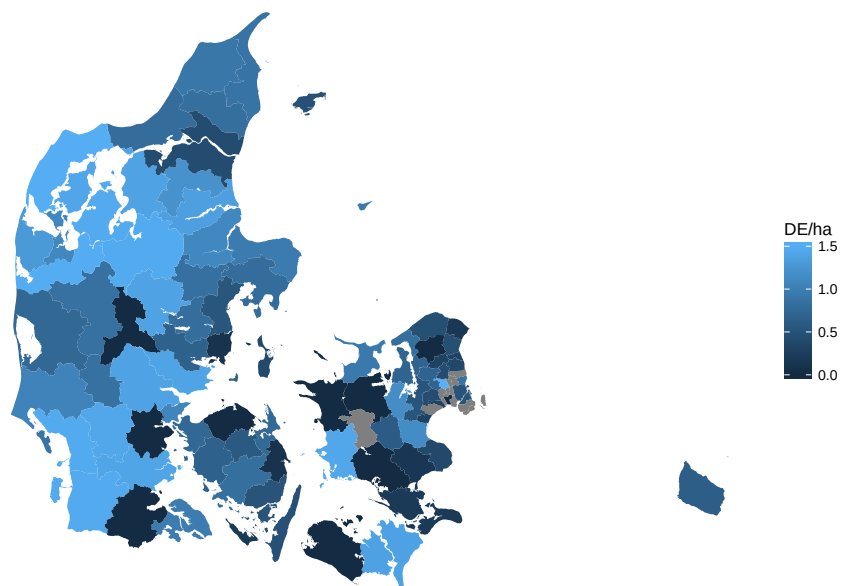
Figur 12: Økologiske planteproducenter, 2014

Anm.: Fordeling af registrerede økologiske planteproducenter i 2014, defineret ved at ikke at have dyrhold. De grønne firkanter indikerer en økologisk bedrift under 50 ha, mens en rød prik indikerer en planteavlsbedrift over 50 ha.
Kilde: Gødnings- og Husdyrindberetning, 2014.

Ud fra gødningsregnskabet for 2014 er der i figur 13 vist det gennemsnitlige antal dyreenheder pr. ha for de danske kommuner ud fra udbragt mængde. Det betyder, at gødning, der transporteres over en kommunegrænse, udbringes og registreres i en anden kommune, end det er produceret. Ud fra landkortet ses det, at der er væsentlig forskel mellem kommunerne på de udbragte DE/ha, og det er i Jylland, de fleste dyreenheder ligger.

Figur 13: Dyreenheder pr. ha opdelt på kommuner, 2014

Anm.: Ikke alle kommuner har et beregnet antal dyreenheder pr. ha. Data viser udbragte dyreenheder pr. ha.

Kilde: Gødningsregnskabet, 2014.

Del II

Analysér

4 Sammenhold af økologiske og konventionelle bedrifter

I det efterfølgende vil de resultatmæssige forskelle mellem økologiske og konventionelle bedrifter blive belyst. Til dette bruges der data fra økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 3: Resultater for økologisk planteproduktion

	2012	2013	2014	2015	2016
Antal uvejet bedrifter	53	44	45	47	59
Antal vejet bedrifter	92	98	107	109	98
Dyrket areal, ha	174	185	183	205	188
Forpagtet areal, ha	83	87	85	105	85
Bruttoudbytte i alt, tkr.	2.420	3.043	2.600	2.456	4.937
Dækningsbidrag, tkr.	1.862	2.333	2.008	1.960	3.575
Driftsresultat, tkr.	238	343	211	269	278
Årets resultat, tkr.	372	497	308	552	304
Gældsprocent	56,3	55,1	56,2	54,3	58,1
Afkastningsgrad	2,9	3,6	2,3	1,8	1,3
Faste priser	2012	2013	2014	2015	2016
Dækningsbidrag, tkr.	1.824	2.303	1.994	1.955	3.575
Driftsresultat, tkr.	234	339	209	269	278

Anm.: Data er vejet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Kigger man på 2016-tal, så kan man se, at de konventionelle bedrifter dyrkede 234 ha i gennemsnit, mens de økologiske bedrifter dyrkede 188 ha i gennemsnit. De konventionelle bedrifter opnåede i 2016 et bruttoudbytte på 3.577.000 kr, hvilket var cirka 1.360.000 lavere end økologerne. Dermed endte de økologiske bedrifter med at have et driftsresultat, der var cirka 191.000 højere sammenlignet med de konventionelle.

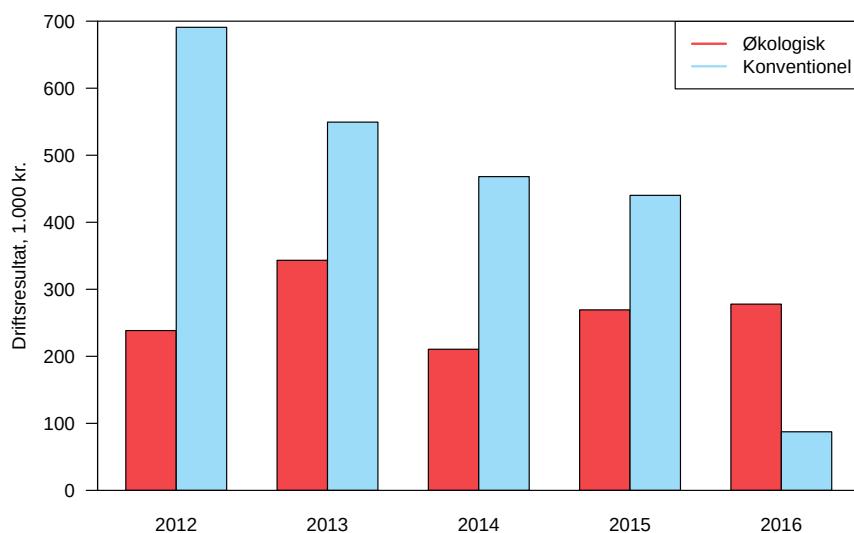
Tabel 4: Resultater for konventionel planteproduktion

	2012	2013	2014	2015	2016
Antal uvejet bedrifter	989	1.017	1.097	1.084	1.087
Antal vejet bedrifter	2.557	2.652	2.709	2.361	2.371
Dyrket areal, ha	196	207	221	231	234
Forpagtet areal, ha	71	77	88	94	86
Bruttoudbytte i alt, tkr.	3.515	3.430	3.748	3.814	3.577
Dækningsbidrag, tkr.	2.550	2.447	2.645	2.666	2.329
Driftsresultat, tkr.	691	549	468	440	87
Årets resultat, tkr.	763	734	639	673	344
Gældsprocent	52,5	52,6	53,0	53,1	54,9
Afkastningsgrad	4,4	3,4	3,2	1,2	0,3
Faste Priser	2012	2013	2014	2015	2016
Dækningsbidrag, tkr.	2.498	2.416	2.626	2.659	2.329
Driftsresultat, tkr.	677	542	465	439	87

Anm.: Data er vejet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

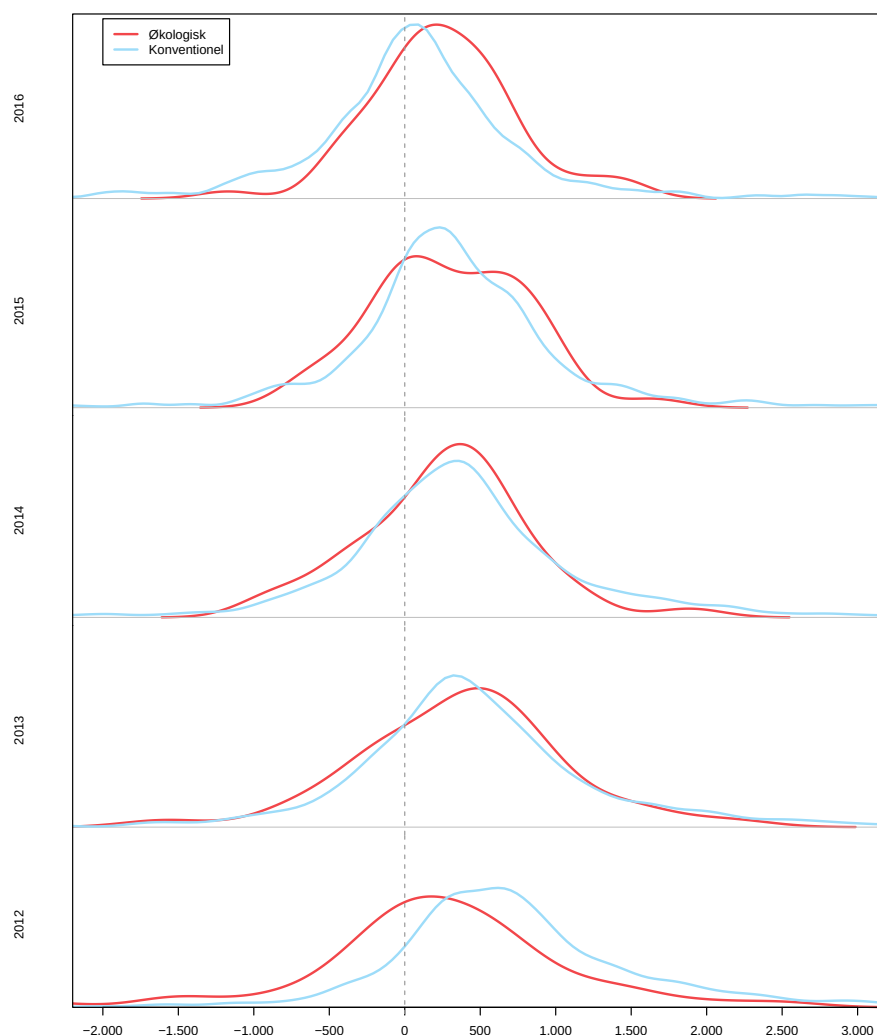
Figur 14: Driftsresultat for hhv. konventionelle og økologiske bedrifter i årene 2012 - 2016.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I figur 14 kan man se, at de konventionelle i hele analyseperioden opnåede et større driftsresultat end de økologiske med undtagelse af 2016. Driftsresultatet ved de økologiske bedrifter har over hele perioden lagt med rimelige konstante gennemsnitsresultat. Hvor de konventionelle har haft en nedadgående tendens. Spredningen har været størst ved de konventionelle bedrifter frem til 2014, hvorefter de økologiske bedrifter har haft to år med stor spredning. Se mere nedenfor i figur 15 samt afsnit 5.2.

Figur 15: Spredningen i driftsresultatet for hhv. konventionelle og økologiske bedrifter i årene 2012 - 2016.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Kigger man på medianen for de to grupper, så er det økologiske median-tal ret tæt på det konventionelle i 2013 og 2014. Fra tabel 5 kan man se, at i 2013 var der kun 1.000 kr i forskel, og i 2014 var der 12.000 kr i forskel. Kigger man på gennemsnittet, er der stor forskel på de to grupper i disse år, hvorimod median-observationen næsten er ens. Når vi ser på 2015 er median forskellen og gennemsnit forskellen meget ens. I 2016 er det økologiske gennemsnit ca. 50.000 kr højere end median-observationen. Gennemsnit tallene er hermed nogle gange farlige at benytte når man skal vurderer den typiske bedrift mellem to grupper.

Tabel 5: Karakteristika for økologi og konventionel i årene 2012 - 2016

Økologiske bedrifters karakteristika						
	Min.	25%	Median	Gns.	75%	Max.
2012	-2440	-109	246	327	627	5254
2013	-1584	-71	412	371	743	2152
2014	-949	-63	327	264	569	1888
2015	-728	-63	231	297	643	1645
2016	-1172	-8	222	253	522	1488

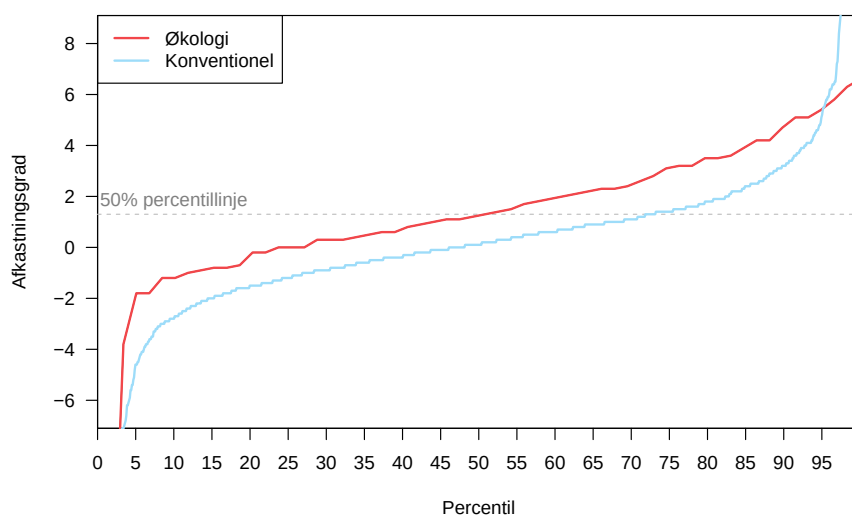
Konventionelle bedrifters karakteristika						
	Min.	25%	Median	Gns.	75%	Max.
2012	-9928	257	648	790	1135	10379
2013	-11696	50	413	544	859	15460
2014	-6383	-42	339	431	739	9474
2015	-7461	-9	292	362	669	9544
2016	-19110	-279	63	45	411	8946

Anm.: Data er angivet i faste priser.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

I figur 16 vises spredningen i afkastningsgraden mellem de økologiske og konventionelle bedrifter. I 2014 var afkastningsgraden stort set ens. I 2016 som er vist nedenfor ligger de økologiske bedrifter ca. med 1 % i positiv forskel over hele spredningen bort set fra de bedste 5 procent af bedrifterne.

Figur 16: Spredningsgraf for hhv. konventionelle og økologiske bedrifter i 2016.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

5 Spredningsanalyse

5.1 Bedste / dårligste tredjedel

Tabel 6: Bedste og dårligste tredjedels driftsresultater.

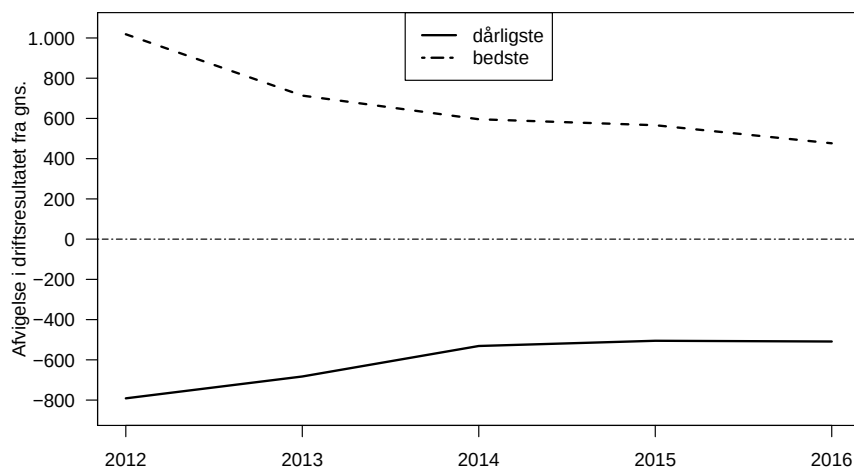
	2012	2013	2014	2015	2016
Bedste tredjedel	1.261.894	1.061.215	807.988	836.292	754.343
Gennemsnit	243.419	347.693	212.045	269.979	277.889
Dårligste tredjedel	-547.922	-335.022	-319.064	-235.185	-231.004

Anm.: Data er vægtet.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Ud fra tabel 6 og figur 17 kan man se, at både den bedste og den dårligste tredjedel over perioden har fået et driftsresultat som er tættere på gennemsnittet, hvilket er uheldigt for den bedste tredjedel. Spredningen er således blevet mindre som også er blevet vist tidligere.

Figur 17: Afvigelsen fra det gennemsnitlige driftsresultat for hhv. de bedste og de dårligste.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 7 viser, hvordan grupperne omkring gennemsnittet har udviklet sig antalmæssigt i perioden 2012 til 2016. Der er blevet færre i de to ydergrupper 'Mindre end -900.000 kr' og 'Mere end 900.000 kr'. hertil er der det seneste år sket en vandring fra den anden bedste gruppe til gennemsnittet.

Tabel 7: Afvigelse i driftsresultaterne fra gennemsnittet.

	2012	2013	2014	2015	2016
Mindre end -900.000 kr	9 %	9 %	7 %	2 %	2 %
-300.000 til -900.000 kr	23 %	23 %	18 %	26 %	22 %
Mellem -300.000 & 300.000 kr	38 %	36 %	42 %	40 %	58 %
300.000 til 900.000 kr	19 %	23 %	29 %	30 %	14 %
Mere end 900.000 kr.	11 %	9 %	4 %	2 %	5 %

Anm.: Ikke vægtet driftsresultat. Data er i faste priser.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

5.2 Standardafvigelsen i økologiske og konventionelle driftsresultater

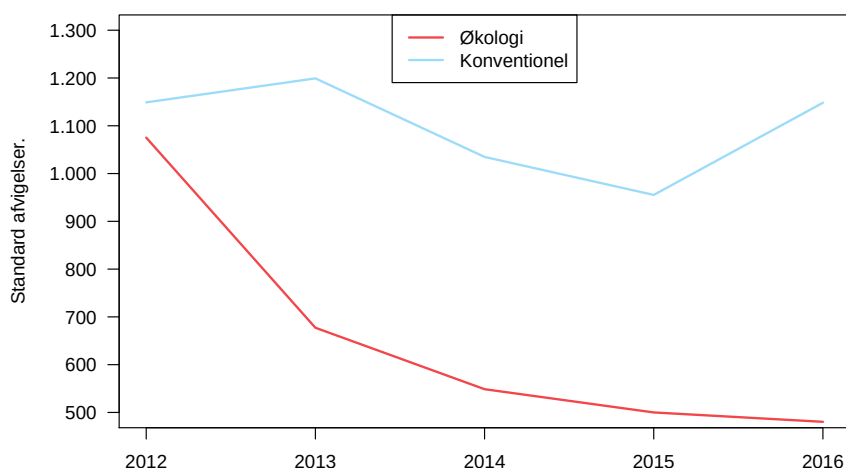
Et andet mål til at beskrive spredningen i de økologiske bedrífers driftsresultater er standardafvigelsen. Standardafvigelsen fortæller, hvor stort et interval 68,3 % af de brugte driftsresultater spreder sig over. I tabel 8 og figur 18 kan man se, at de økologiske planteproducenter gennem hele perioden har en mindre standardafvigelse på deres driftsresultat end de konventionelle bedrifter. Dog under antagelse af at fordelingen er normalfordelt.

Tabel 8: Standardafvigelser for hhv. økologiske og konventionelle planteproducenters driftsresultat.

	2012	2013	2014	2015	2016
Økologi	1075	677	549	500	480
Konventionel	1149	1199	1035	955	1148

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Figur 18: Standardafvigelser for hhv. økologiske og konventionelle planteproducenters driftsresultat.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 9: Gennemsnittet i driftsresultatet for hhv. økologi og konventionel

	2012	2013	2014	2015	2016
Økologi	327.444	370.935	263.919	296.637	253.294
Konventionel	789.777	543.922	431.038	361.596	45.276

Anm.: Ikke vægtet driftsresultat. Data er angivet i faste priser.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Sammen med ovenstående figurer og tabeller kan man se, at de økologiske planteproducenter i perioden fra 2012 til 2015 opnåede et lavere driftsresultat og lavere standardafvigelse sammenlignet med de konventionelle bedrifter. En økologisk planteproducent kan derfor ses som en investering med lavere risiko og lavere afkast, hvorimod en konventionel bedrift kan ses som en investering med højere risiko og højere afkast. Dog skal der med i den betragtning påpeges et 2016 hvor de økologiske bedrifter både fik noget højere resultater sammentidig med en lave risiko.

Tabel 10: P-værdier for test på samme varians i driftsresultaterne.

	2012	2013	2014	2015	2016
P-værdier	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00

Anm.: Almindelig F-test er brugt til at finde p-værdien på forskellen i varianserne for de enkelte år.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 10 viser p-værdierne på, hvorvidt variansen på de to gruppers driftsresultat er forskellig fra hinanden. Det betyder, at man i alle årene bortset fra 2012 har en signifikant forskel i varianserne, og man kan dermed konkludere, at variansen på driftsresultatet faktisk var mindre i de fire år, hvor p-værdien nærmest er 0.

6 Trafiklysanalyse

Trafiklysanalysen inddeler bedrifterne efter soliditetsgrad og afkastningsgrad. Inddelingen angiver således, hvor mange bedrifter der både har en høj afkastningsgrad og lav gæld, hvilket angives med en grøn farve, ligesom lav afkastningsgrad og høj gæld angives med en rød farve.

Til brug for analysen er der anvendt data fra 2016 årsrapporter. Der er 59 økologiske bedrifter samt 1087 konventionelle bedrifter med i analysen. Tabel 11 viser fordelingen af de økologiske planteproducenter i 2016 i forhold til soliditetsgrad og afkastningsgrad angivet i procent.

Tabel 11: Trafiklysanalyse på økologiske planteproducenter

Økonomidatabasen				
Soliditetsgrad \ Afkastningsgrad				I alt
	Mindre end 1%	1 til 4%	Større end 4%	
Større end 30%	19	20	3	42
10 til 30%	20	14	7	41
Mindre end 10%	5	7	5	17
I alt	44	41	15	100

Anm.: Afkastningsgrad kontra soliditetsgrad angivet i %.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Tabel 12 viser fordelingen af de konventionelle planteproducenter i 2016 i forhold til soliditetsgrad og afkastningsgrad angivet i procent. Ud fra de to tabeller kan det ses, at de økologiske planteproducenter i forhold til de konventionelle har en højere andel af bedrifter med høj afkastningsgrad men også en lidt højere andel af bedrifter med en soliditetsgrad under 30%.

Tabel 12: Trafiklysanalyse på konventionelle planteproducenter

Økonomidatabasen				
Soliditetsgrad \ Afkastningsgrad				I alt
	Mindre end 1%	1 til 4%	Større end 4%	
Større end 30%	40	11	3	54
10 til 30%	22	10	3	35
Mindre end 10%	7	2	1	11
I alt	69	24	7	100

Anm.: Afkastningsgrad kontra soliditetsgrad angivet i %.

Kilde: Økonomidatabasen, SEGES.

Analysen viser at der er 30 % af de økologiske bedrifter der befinder sig i det grønne segment. Indenfor de konventionelle bedrifter viser 2016 tallene at afkastningsgraden specielt i dette år er under pres, hvorfor kun 17 % af de konventionelle bedrifter befinder sig i det grønne segment.

Litteratur

Børsch, Hanne. 2016. *Økologisk korn og andre afgrøder*.

A Definitioner

Virksomhedens afkast er defineret som:

$$\frac{\text{Resultat før finansiering} + \text{Nettoforpagtning} + \text{Ejeraflønning}}{\text{Gns. aktiver i alt} - \text{Gns. private aktiver} - \text{Gns. finansaktiver}}$$

Soliditetsgrad er defineret som:

$$\frac{\text{Egenkapital, ultimo}}{\text{Aktiver i alt, ultimo}}$$

Driftsresultatet er defineret som:

$$\begin{aligned} &\text{Resultat før renter} + \text{Afkoblet støtte} + \text{Nettoforpagtning} \\ &+ \text{Finansiering} + \text{Realiseret gevinst/tab på værdipapirer} \end{aligned}$$